

GEOPROGRAM

Wojciech Andrzejewski

85-739 Bydgoszcz, ul. Fordońska 110

tel. 602322297, 523717949, fax 523717900

NIP 953-217-16-00, REGON: 092345820

Konto: PKO BP 80 1440 1215 0000 0000 0379 8577

e-mail: office@geoprogram.pl www.geoprogram.pl

OPINIA GEOTECHNICZNA z dokumentacją badań podłoża gruntowego do projektu budowy układu drogowego - ulic osiedlowych w SOLCU KUJAWSKIM

INWESTOR:

Urząd Miasta i Gminy

w Solcu Kujawskim

ul. 23 Stycznia 7, 86-050 Solec Kujawski

ZAMAWIAJĄCY:

P.P. EMDROG Tomasz Wiese

ul. Zapolskiej 14/90, 85-149 Bydgoszcz

DATA ZLECENIA:

październik 2017r

PRZEDMIOT OPRACOWANIA:

*Badania podłoża gruntowego w miejscu
projektowanej przebudowy układu drogowego*

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA:

*Określenie geotechnicznych warunków
posadowienia projektowanych obiektów*

Autor:	mgr Wojciech Andrzejewski - <i>upr. geol. VII-1281</i> - <i>upr. geol. V-1436</i>	
Współpraca:	mgr Paweł Wesółowski	
	inż. Jacek Kulczyk	

Bydgoszcz, listopad 2017r

SPIS TREŚCI

1.WSTĘP	3
1.1. Podstawa opracowania	3
1.2 Zakres opracowania	3
1.3. Materiały wykorzystane w opracowaniu	3
2.DANE OGÓLNE	5
2.1. Lokalizacja i opis terenu	5
2.2. Charakterystyka obiektu	5
3. BADANIA PODŁOŻA GRUNTOWEGO	7
3.1. Zakres i metody wykonywanych badań	7
3.1.1. Prace polowe	7
3.1.2. Badania laboratoryjne	7
3.1.3.Prace kameralne	8
3.2. Środowisko geograficzne. Geomorfologia.	8
3.3. Budowa geologiczna	8
3.4. Warunki wodne	9
4.GEOTECHNICZNA CHARAKTERYSTYKA PODŁOŻA	11
5. WNIOSKI I ZALECENIA	14

1.WSTĘP

1.1. Podstawa opracowania

- Podstawę opracowania stanowi zlecenie Projektanta: P.P EMDROG Tomasz Wiese działającego w imieniu i z upoważnienia Inwestora: Urzędu Miasta i Gminy w Solcu Kujawskim z października 2017r.
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych. (Dz. U. z dnia 27 kwietnia 2012r., poz. 463).

1.2 Zakres opracowania

Przedmiotem opracowania jest Opinia Geotechniczna z dokumentacją badań podłoża gruntowego do projektu przebudowy układu drogowego - ulic osiedlowych w Solcu Kujawskim.

Zakres opracowania obejmuje przedstawienie:

- warunków geotechnicznych, zarysu geomorfologii, budowy geologicznej i stosunków wodnych,
- wyników wykonanych badań polowych i laboratoryjnych,
- miarodajnych wartości parametrów geotechnicznych gruntu,
- podsumowania i zaleceń końcowych.

W niniejszej dokumentacji zastosowano podwójną klasyfikację gruntów zgodną z PN-EN ISO 14688-1/2 w myśl wprowadzonego Eurokod-7 [1,2] oraz starą opartą o polskie normy w tym PN-86/B-02480. Podwójne nazewnictwo ma, w okresie przejściowym, zwiększyć czytelność opracowania dla wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego.

Konieczność stosowania norm opartych o Eurokod-7 wynika z Rozporządzenia [9].

1.3. Materiały wykorzystane w opracowaniu

1. PN-EN 1997-1:2008; Eurokod 7 - Projektowanie geotechniczne - Część 1: Zasady ogólne.
2. PN-EN 1997-2:2009; Eurokod 7 - Projektowanie geotechniczne - Część 2: Rozpoznanie i badanie podłoża gruntowego.
3. PN EN ISO 14688-1-12. Badania geotechniczne. Oznaczenia i klasyfikacja gruntów.
4. PKN-CEN ISO/TS 17892-1 Badania geotechniczne. Badania laboratoryjne gruntów.

5. PN-86/B-02480 Grunty budowlane. Podział, nazwy, symbole i określenia.
6. Geografia Regionalna Polski –J. Kondracki, PWN Warszawa 2000.
7. Przeglądowa Mapa Geologiczno-Inżynierska Polski, skala 1:300000.
8. Mapa Topograficzna Polski, skala 1:10000.
9. Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych. (Dz. U. z dnia 27 kwietnia 2012r., poz. 463).
10. Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 23.12.2015 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (tekst jednolity z dnia 29 stycznia 2016 r., poz. 124).
11. Instrukcja badań podłoża gruntowego budowli drogowych i mostowych. Część 1 i 2. GDDP. Opr. IBDiM, Warszawa 1998.
12. Katalog typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych – Politechnika Gdańska (załącznik do zarządzenia nr 31 GDDKiA z dnia 16.06.2014r.).
13. Mapa sytuacyjno-wysokościowa i koncepcja przestrzenna przekazana przez Zamawiającego.

2.DANE OGÓLNE

2.1. Lokalizacja i opis terenu

Analizowany teren znajduje się w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie bydgoskim, w gminie i mieście Solec Kujawski. Inwestycja obejmuje przebudowę ulic osiedlowych – ul. Prostej, ul. Tęczowej, ul. Zbożowej, ul. Kolorowej, ul. Wiejskiej, ul. Łąkowej, ul. Zielonej, ul. Śnieżnej, ul. Mrożnej, ul. Zimowej, ul. Jesiennej, ul. Letniej, ul. Słonecznej, ul. Wiosennej, ul. Malinowej, ul. Spokojnej, ul. Barwnej, ul. Pogodnej, ul. Błękitnej, ul. Srebrnej, ul. Złotej, ul. Kościelnej.

Jest to zachodnia część miasta o charakterze mieszkalnym jednorodinnym. Analizowane ulice posiadają nawierzchnie gruntowe nieutwardzone, jedynie lokalnie fragment ul. Zbożowej posiada nawierzchnię betonową. W zachodniej części analizowanego terenu badań przebiegają płytkie rowy odprowadzające wody powierzchniowe.

Z uwagi na znaczną rozciągłość terenu badań powierzchnia wykazuje znaczne zróżnicowanie. Powierzchnia terenu jest stosunkowo płaska, opadająca w kierunku północnym. Rzędne terenu w rejonie wyrobisk badawczych mieszczą się w przedziale 36,18-39,48m n.p.m.

W rejonie projektowanego układu drogowego stwierdzono obecność uzbrojenia podziemnego w postaci sieci wodociągowej, sieci gazowej, kolektorów kanalizacji sanitarnej oraz sieci energetycznych i teletechnicznych.

Szczegóły lokalizacyjne przedstawiono na mapie sytuacyjno-wysokościowej w skali 1:1000 dostarczonej przez Zamawiającego, załącznik 1.

2.2. Charakterystyka obiektu

Projektuje się przebudowę i modernizację następujących ulic: ul. Prostej, ul. Tęczowej, ul. Zbożowej, ul. Kolorowej, ul. Wiejskiej, ul. Łąkowej, ul. Zielonej, ul. Śnieżnej, ul. Mrożnej, ul. Zimowej, ul. Jesiennej, ul. Letniej, ul. Słonecznej, ul. Wiosennej, ul. Malinowej, ul. Spokojnej, ul. Barwnej, ul. Pogodnej, ul. Błękitnej, ul. Srebrnej, ul. Złotej, ul. Kościelnej.

Modernizacja będzie dotyczyć przebudowy koryta drogowego, wyodrębnienia chodników i miejsc postojowych oraz zainstalowania urządzeń poprawiających bezpieczeństwo ruchu.

Omawiane ulice stanowią będą drogi o lekkim obciążeniu ruchu (KR1).

W ramach prac przygotowawczych przebudowane zostaną elementy odwodnienia ulic oraz podziemnego uzbrojenia ulic. Według ustnych informacji głębokość ułożenia podziemnych kolektorów nie powinna przekraczać 3,0m p.p.t.

Nawierzchnie projektuje się z kostki betonowej typu pol-bruk, zaś podbudowy z piasku ulepszanego spoiwem cementowym, stabilizowanego mechanicznie.

3. BADANIA PODŁOŻA GRUNTOWEGO

3.1. Zakres i metody wykonywanych badań

Program technicznych badań podłoża gruntowego (ilość, lokalizacja i głębokość) został uzgodniony z Zamawiającym.

3.1.1. Prace polowe

Prace polowe wykonano w dniach 27 i 28 października 2017 roku. Przeprowadzone prace obejmowały wiercenie otworów badawczych, sondowania dynamiczne, pobranie próbek do badań laboratoryjnych, badania makroskopowe gruntów, ustalenie litologii i genezy gruntów podłoża oraz niwelację geodezyjną punktów badawczych.

Lokalizację wykonanych wyrobisk przedstawiono w załączniku nr 1.

a/ wiercenia

Na terenie badań wykonano systemem mechanicznym (wiertnica hydrauliczna H16S) łącznie 29 otworów o średnicy 110mm, o głębokości maksymalnie 6,0m p.p.t. Otwory zostały zlokalizowane w uzgodnieniu z Zamawiającym obiektem, co przedstawiono na załączniku 1 - Mapa sytuacyjno-wysokościowa. Łącznie wywiercono 109,5mb otworów.

b/ opróbowanie wyrobisk i badania makroskopowe

Podczas wykonanych prac polowych pobrano 46 próbek gruntu niespoistego oraz 5 próbek gruntu organicznego, które przeznaczono do szczegółowych badań w laboratorium geotechnicznym. Kategoria poboru B, klasa 3.

c/ sondowania dynamiczne

Wykonano sondowanie automatyczną sondą dynamiczną lekką DPL jako poprzedzające wiercenie w miejscu otworów geotechnicznych o1, o4, o10, o11, o13, o19, o25 i o28. Łącznie przesondowano 22,8mb podłoża gruntowego.

d/ prace geodezyjne

Prace geodezyjne przeprowadzono w dowiązaniu do istniejącej sytuacji w terenie. Współrzędne wysokościowe wyznaczono w nawiązaniu do przyjętych reperów roboczych i mapy sytuacyjno-wysokościowej.

3.1.2. Badania laboratoryjne

Pobrane w terenie próbki poddano kontrolnym badaniom makroskopowym. Wytypowane próbki gruntów zostały szczegółowo badane w laboratorium geotechnicznym.

Wykonano oznaczenia:

- analizy granulometrycznej – 27 oznaczeń wraz z wyznaczeniem współczynników filtracji na podstawie krzywych uziarnienia wzorami empirycznymi,
- oznaczenia wilgotności naturalnej – 27 oznaczeń gruntów niespoistych oraz 4 oznaczenia gruntów organicznych,
- oznaczenia gęstości objętościowej gruntów organicznych – 3 oznaczenia,
- rodzaju gruntów.

Badania przeprowadzono zgodnie z normą (5).

3.1.3. Prace kameralne

Wykonane prace kameralne obejmowały:

- analizę wyników wyrobisk badawczych, łącznie z wykonanymi badaniami makroskopowymi oraz obserwacjami występowania wody gruntowej,
- oszacowanie parametrów geotechnicznych w oparciu o wytyczne PN-B-04452:2002, PN-EN 1997-2:2009,
- analizę i opracowanie otrzymanych wyników badań laboratoryjnych,
- ocenę materiału archiwalnego w świetle obecnych testów in-situ,
- ustalenie miarodajnych wartości parametrów geotechnicznych na podstawie wykonanych badań, obliczeń, norm i literatury,
- ustalenie wniosków geotechnicznych.

3.2. Środowisko geograficzne. Geomorfologia.

Dokumentowany obszar położony jest w obrębie Pradoliny Toruńsko – Eberswaldzkiej (315.3), rozległej formie wklęsłej rozdzielającej pojezierza pomorskie od wielkopolskich. Zlokalizowany jest w jej wschodniej części – Kotlinie Toruńskiej (315.35).

Pod względem geomorfologicznym obszar stanowi lewy, nadzalewowy taras rzeki Wisły. Teren położony jest na wysokości 36,18-39,48m n.p.m. Obszar badań został w znacznym stopniu przekształcony antropogenicznie. Lokalnie poprzecinany jest kanałami melioracyjnymi.

Pod względem hydrograficznym teren należy do zlewni Wisły.

3.3. Budowa geologiczna

Budowę geologiczną podłoża budowlanego rozpoznano przy pomocy wykonanych badań do głębokości maksymalnie 6,0m p.p.t.

Na podstawie wykonanych prac stwierdzono zaleganie w podłożu utworów czwartorzędowych. Utwory czwartorzędowe są wieku holoceniowego i plejstoceniowego.

Czwartorzęd Q ***Holocen Q_h***

Reprezentowany jest przez nasypy niekontrolowane występujące do głębokości 0,3-2,0m p.p.t. Nasyp zbudowany jest z gruntów mineralnych niespoistych – piasków drobnych, piasków średnich z dodatkiem gruntu próchnicznego oraz kamieni i żużlu. Lokalnie poniżej gruntów nasypowych stwierdzono obecność gruntów akumulacji bagiennej reprezentowanych przez torfy, namuły gliniaste oraz podrzędnie namuły piaszczyste. Głębiej występują grunty piaszczyste, lokalnie z domieszkami gruntów organicznych. Rozdzielenie ich od niżej leżących piasków plejstocenijskich jest zadaniem bardzo trudnym.

Plejstocen i holocen nie rozdzielone Q_{h-p}

Osady plejstocenu w rejonie analizowanej Inwestycji reprezentowane są przez plejstocenijsko-holocenijski kompleks rzecznych utworów piaszczystych. Tworzą go głównie piaski drobne, piaski średnie i piaski grube. Utworów piaszczystych nie przewiercono do końca penetrowanej głębokości tj. 6,0m p.p.t.

3.4. Warunki wodne

W czasie prac terenowych przeprowadzono bezpośrednie obserwacje poziomu występowania wody gruntowej.

Stwierdzono występowanie zwierciadła wody gruntowej o charakterze swobodnym oraz lokalnie lekko napiętym. Warstwą napinającą są w analizowanym przypadku grunty organiczne. Ustabilizowane zwierciadło wody gruntowej kształtowało się na głębokości 0,70-2,27m p.p.t. tj. w zakresie rzędnych 35,40-37,38m n.p.m.

Obecny (październik/ listopad 2017r) stan wód gruntowych ocenić można jako niski w rocznym cyklu hydrologicznym. Możliwe wahania wynoszą $\pm 0,5$ m. Wahania poziomu wody gruntowej są ściśle uzależnione od stanu wody w Wiśle.

W poniższej tabeli zestawiono warunki wodne rozpoznane w poszczególnych punktach badawczych.

Nr otworu	Rzędna terenu [m n.p.m.]	Głębokość ZWG (Q_1) [m p.p.t.]	Rzędna ZWG (Q_1) [m n.p.m.]	Charakter ZWG (Q_1)	Warunki wodne
o1	36,38	0,88	35,50	swobodne	złe
o2	36,34	0,87	35,47	swobodne	złe
o3	36,79	1,21	35,58	swobodne	przeciętne
o4	36,46	1,04	35,42	swobodne	przeciętne
o5	37,37	1,53	35,84	swobodne	przeciętne
o6	36,18	0,70	35,48	swobodne	złe
o7	36,34	0,79	35,55	swobodne	złe
o8	36,71	0,98	35,73	swobodne	złe
o9	36,72	0,98	35,74	swobodne	złe

o10	37,06	1,12	35,94	swobodne	przeciętne
o11	37,29	1,54	35,75	swobodne	przeciętne
o12	36,46	1,06	35,40	swobodne	przeciętne
o13	36,69	0,84	35,85	swobodne	złe
o14	36,70	0,75	35,95	swobodne	złe
o15	37,11	0,93	36,18	swobodne	złe
o16	37,58	1,32	36,26	swobodne	przeciętne
o17	36,37	0,88	35,49	napięte	złe
o18	37,52	1,39	36,13	swobodne	przeciętne
o19	37,75	1,46	36,29	napięte	przeciętne
o20	37,52	0,98	36,54	napięte	złe
o21	37,81	1,24	36,57	swobodne	przeciętne
o22	38,34	1,64	36,70	napięte	przeciętne
o23	38,23	1,39	36,84	napięte	przeciętne
o24	38,49	1,62	36,87	swobodne	przeciętne
o25	39,48	2,10	37,38	swobodne	dobrze
o26	37,14	1,30	35,84	swobodne	przeciętne
o27	37,77	1,52	36,25	swobodne	przeciętne
o28	38,81	2,27	36,54	swobodne	dobrze
o29	38,02	1,19	36,83	swobodne	przeciętne

Środowisko gruntowe w poziomie posadowienia ocenić należy jako ślabo agresywne suche do nawodnionego.

Szczegółowo warunki gruntowo - wodne przedstawiono na przekrojach geotechnicznych i metrykach otworów badawczych– załącznik 4.

4. GEOTECHNICZNA CHARAKTERYSTYKA PODŁOŻA

Grunty badanego obszaru zaliczono do rodzimych gruntów organicznych i mineralnych niespoistych. Z uwagi na charakter opracowania do klasyfikacji włączono także nasypy. Zalegające w podłożu budowlanym grunty ujęto w jednostki geotechniczne. Wydzielono cztery serie geotechniczne ze względu na genezę, stratyografię i litologię, tj. **seria I – nasypy niekontrolowane; seria II – grunty akumulacji bagiennej; seria III – fluwialne piaski drobne; seria IV – fluwialne piaski średnie i grube.**

Parametry geotechniczne gruntów ustalono na podstawie wyników badań terenowych i laboratoryjnych. W oznaczeniach gruntów zastosowano podwójną klasyfikację tj. obowiązującą zgodnie z PN-EN ISO 14688-1/2 oraz starą zgodnie z PN-86/B-02480. Współczynniki materiałowe dla parametrów geotechnicznych zgodnie z Eurokod-7.

Uogólnioną wartość parametrów geotechnicznych dla wydzielonych warstw podano w załączniku 3.

Jednostki geotechniczne

Seria geotechniczna I,

Serię tą stanowią nasypy niekontrolowane o składzie piasku drobnego i piasku średniego z domieszką gruntu próchnicznego oraz kamieni i żużlu. Znajdują się w stanie od średniozagęszczonego do zagęszczonego o wartości wyprowadzonej stopnia zagęszczenia $I_D=37-75\%$ ($I_D=0,37-0,75$). Z uwagi na udział substancji organicznej nie powinny stanowić podłoża projektowanego obiektu liniowego. Cechuje się obniżoną nośnością i podwyższoną ściśliwością.

Seria geotechniczna II,

Seria ta zbudowana jest z holocenijskich gruntów organicznych akumulacji bagiennej reprezentowanych przez torfy, namuły gliniaste oraz podrzędnie namuły piaszczyste. Są to grunty bardzo ściśliwe, o niskiej wytrzymałości na ścinanie. Mogą generować osiadania obiektów posadowionych nad nimi. Należą one do słabonośnego i ściśliwego podłoża, niezalecane do posadowienia bezpośredniego. Na większości odcinków stanowi 10-20cm przewarstwienia w piaskach, jednakże w rejonie ciekłu tworzy warstwę o miąższości 1,1m.

Seria geotechniczna III,

Do serii III zaliczono fluwialne piaski drobne. Są to grunty umiarkowanie przepuszczalne o współczynniku filtracji rzędu $k_{USBSC}=3,6-6,9 \cdot 10^{-5} \text{ m/s}$. Z uwagi na zróżnicowanie wartości liczbowych stopnia zagęszczenia serię tę podzielono na trzy warstwy geotechniczne.

Warstwa IIIa

Zbudowana jest z piasków drobnych w stanie średnio zagęszczonym, o wartości charakterystycznej stopnia zagęszczenia $I_D=0,55\%$ ($I_D=0,55$). Grunty tej warstwy

rozpoznano głównie w stropowej partii podłoża. Grunty te cechują się korzystnymi właściwościami geotechnicznymi.

Warstwa IIIb

Reprezentowana jest przez piaski drobne w stanie zagęszczonym o wartości charakterystycznej stopnia zagęszczenia $I_D = 65\%$ ($I_D = 0,65$). Grunty te występują w głębszej partii podłoża gruntowego. Grunty zaliczone do tej warstwy posiadają wysoką nośność i niską odkształcalność.

Warstwa IIIc

Stanowią ją piaski drobne w stanie zagęszczonym o wartości charakterystycznej stopnia zagęszczenia $I_D = 73\%$ ($I_D = 0,73$). Grunty te występują w głębszej partii podłoża gruntowego. Cechują się bardzo korzystnymi właściwościami geotechnicznymi.

Seria geotechniczna IV,

Budują ją fluwialne piaski średnie, piaski grube i piaski grube z dodatkiem kamieni oraz lokalnie piaski średnie z dodatkiem rozproszonej substancji organicznej. Są to grunty dobrze przepuszczalne o współczynniku filtracji rzędu $k_{USBSC} = 7,1 \cdot 10^{-5} - 2,9 \cdot 10^{-4} \text{ m/s}$.

Z uwagi na zróżnicowanie wartości liczbowych stopnia zagęszczenia serię tę podzielono na dwie warstwy geotechniczne.

Warstwa IVa

Reprezentowana jest przez piaski średnie, piaski grube oraz piaski średnie z dodatkiem rozproszonej substancji organicznej w stanie średnio zagęszczonym o wartości charakterystycznej stopnia zagęszczenia $I_D = 63\%$ ($I_D = 0,63$). Grunty zaliczone do tej warstwy posiadają wysoką nośność i niską odkształcalność.

Warstwa IVb

Stanowią ją piaski średnie, piaski grube oraz piaski grube z dodatkiem kamieni w stanie zagęszczonym o wartości charakterystycznej stopnia zagęszczenia $I_D = 73\%$ ($I_D = 0,73$). Grunty te występują w głębszej partii podłoża gruntowego. Cechują się bardzo korzystnymi właściwościami geotechnicznymi.

5. GEOTECHNICZNE WARUNKI POSADOWIENIA I REALIZACJI INWESTYCJI DROGOWEJ

Przeprowadzone rozpoznanie podłoża gruntowego, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 23.12.2015r w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (tekst jednolity z dnia 29 stycznia 2016 r., poz. 124) pozwoliło na zaliczenie całego projektowanego układu drogowego do:

- **grupy nośności podłoży drogowych G1 – w miejscu występowania mineralnych utworów niespoistych pod niewielkiej miąższości warstwą gruntów nasypowych,**
- **wymaga indywidualnego projektowania w miejscu występowania gruntów organicznych serii II. Na większości odcinka obecność cienkiego przewarstwienia torfów w obrębie piasków nie będzie miała wpływu na odkształcenia i osiadania konstrukcji drogowej. W miejscu gdzie namuły i torfy występują bezpośrednio pod konstrukcją wymagają wymiany na zasypkę piaskowo-żwirową.**

Warunki wodne na całym obszarze uznano jako przeciętne lokalnie złe i dobre.

Szczegółową charakterystykę gruntów budujących podłoże analizowanego obiektu, przedstawiono w załączniku nr 3, a budowę geologiczną i warunki wodno-gruntowe zawarto w załączniku nr 4 – Przekroje geotechniczne i metryki otworów badawczych.

6. WNIOSKI I ZALECENIA

W wyniku przeprowadzonych badań polowych i laboratoryjnych, w analizowanym podłożu budowlanym projektowanej budowy ulic osiedlowych w Solcu Kujawskim należy stwierdzić:

- W podłożu budowlanym analizowanego układu drogowego występują głównie proste warunki gruntowo-wodne,
- Podłoże traktować należy jako genetycznie niejednorodne,
- Podłoże analizowanego układu drogowego budują słabonośne nasypy, lokalnie występujące grunty organiczne oraz grunty mineralne niespoiste,
- Nasypy niekontrolowane zawierające w składzie grunty z dużym udziałem gruntu próchnicznego charakteryzują się niską nośnością i wysoką odkształcalnością. Utwory te nie powinny stanowić warstwy nośnej,
- Grunty akumulacji bagiennej reprezentowane przez torfy, namuły gliniaste oraz podrzędnie namuły piaszczyste zaliczone do serii II należą do ściśliwego i słabonośnego podłoża, wymagają odpowiedniego wzmocnienia lub wymiany,
- Występujące grunty organiczne serii II często ograniczone jest do cienkiego 10-20cm przewarstwienia w piaskach nie mających wpływu na warunki posadowienia,
- Zasadniczą partię podłoża stanowią fluwialne utwory piaszczyste – piaski drobne, piaski średnie i piaski grube zaliczone do serii III i IV,
- Grunty niespoiste serii III – IV charakteryzują się korzystnymi właściwościami geotechnicznymi,
- Grunty zaliczone do warstwy IVa zawierające rozproszoną substancję organiczną mogą stanowić warstwę nośną projektowanych obiektów liniowych,
- Woda gruntowa w rejonie analizowanej inwestycji występuje w postaci swobodnego oraz lokalnie lekko napiętego zwierciadła wody na głębokości 0,70-2,27m p.p.t. tj. w zakresie rzędnych 35,40-37,38m n.p.m.
- Z uwagi na równoziarnistość piasków serii IV dogęszczanie gruntów w korytach może być pracochłonne, będzie wymagało doprowadzenia gruntów do wilgotności zbliżonej do optymalnej,
- Zaleca się wykonywanie prac ziemnych w okresie letnio – jesiennym o najniższych stanach wód gruntowych,
- Proponuje się zastosowanie zbrojenia geosyntetycznego projektowanych korpusów drogowych,
- Podłoże analizowanych dróg zaliczone zostało do grupy nośności podłoża G1 w miejscu występowania gruntów niespoistych serii III i IV,

- W miejscach występowania gruntów organicznych serii II podłoże wymaga indywidualnego projektowania,
- W projekcie przewidzieć częściowe wykorytowanie nasypów słabonośnych z zastąpieniem ich nasypem piaszczystym,
- Grunty organiczne występujące bezpośrednio w obrębie projektowanego koryta drogowego należy całkowicie usunąć, w miejscach głębszego zalegania przy niewielkiej ich miąższości grunty organiczne można pozostawić,
- Z uwagi na istniejące i projektowane podziemne uzbrojenie terenu zaleca się stosowanie podbudowy podatnej, rozbieralnej z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie,
- Dogęszczenie koryta/nasypu prowadzić do uzyskania $I_s=1,00$ oznaczanego wg. normalnej próby Proctora oraz wartości wtórnego modułu odkształcenia $E_{v2}>120\text{MPa}$ przy wskaźniku odkształcenia $I_o<2,2$ według obciążeń statycznych płytą VSS,
- Podbudowę z kamienia łamanego stabilizowanego mechanicznie (tłucznią) dogęścić do uzyskania modułów odkształcenia $E_{v1}>100\text{MPa}$ obciążeń statycznych płytą VSS.
- Wykopy pod instalacje podziemne prowadzone poniżej głębokości 1,2m realizować jako rozparte,
- Ukopane grunty niespoiste można zabudować ponownie w zasypkę wykopu, zagęszczając je na mokro przy wilgotności optymalnej,
- Zasypki wykopów kanalizacyjnych prowadzić z gruntów niespoistych zagęszczanych warstwami do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia $I_s=0,97$ na głębokości $>1,2\text{m}$ od konstrukcji drogi oraz $I_s=1,00$ powyżej 1,2m od konstrukcji drogi, miąższość zagęszczanych warstw nie powinna przekraczać 50cm,
- W przypadku układania kolektorów kanalizacji poniżej ZWG Iszej warstwy wodonośnej przewidzieć odwodnienie zestawami igłofiltrowymi,
- W strefie zalegania wód gruntowych poniżej 1,5m p.p.t. można rozważyć odprowadzenie wód do gruntu stosując studnie chłonne lub skrzynki rozsączające, zapewnić wymaganą retencję układu,
- Do obliczenia nośności podłoża można wykorzystać dane zawarte w załączniku 3 - legendzie do przekrojów w powiązaniu z budową geologiczną przedstawioną na przekrojach geotechnicznych i metrykach otworów – Załączniki 4.
- Prace ziemne należy wykonać zgodnie z obowiązującymi normami oraz zasadami BHP.

Bydgoszcz, listopad 2017r

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik 1 – Plan sytuacyjny wraz z rozmieszczeniem wyrobisk badawczych

Załącznik 2 – Objasnienie symboli i znaków użytych na przekrojach i metrykach
otworów

Załącznik 3 – Legenda do przekrojów geotechnicznych i metryk otworów

Załącznik 4 – Przekroje geotechniczne i metryki otworów badawczych

Załącznik 5 – Metryki sondowania dynamicznego DPL

Załącznik 6 – Analizy granulometryczne

Załącznik 7 – Zestawienie badań laboratoryjnych gruntów niespoistych i
organicznych